

فرهنگ علوم اقتصادی

آلمانی - فارسی

دکتر بهرام پناهی

تهران ۱۳۸۵

کتاب

تهران، خیابان شریعتی، خیابان نیرو، شماره ۷/۱
صندوق پستی: ۱۱۳۶۵-۷۵۴. تلفن: ۷۷۵۲۹۹۰۷

فرهنگ علوم اقتصادی آلمانی - فارسی
نویسنده: بهرام پناهی

- چاپ اول ۱۳۸۵ تهران ● شمارگان: ۱۲۰۰ نسخه
- لیتوگرافی: خدمات فرهنگی صبا ● چاپ: فزال ● صحافی: فاروس

شابک: ۹۶۴-۷۳۸۷-۶۴-۴ ISBN: 964-7387-64-4

همه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است Printed In Iran

بها: ۷۰۰۰ تومان

پناهی، بهرام

فرهنگ علوم اقتصادی آلمانی - فارسی / بهرام پناهی. - تهران: گام نو، ۱۳۸۴.

۶۰۰ ص.

ISBN 964-7387-64-4

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

ص.ع. به آلمانی: ABahram Panahi. Wirtschaftslexikon: Deutsch-persisch

۱. اقتصاد - واژه‌نامه - آلمانی. ۲. زبان آلمانی - واژه‌نامه‌ها - فارسی. الف.

عنوان.

۳۳۰/۰۳

HB۶۱/۹۶۲

۸۲۳۰۹۶۵ م

کتابخانه ملی ایران

پیشگفتار

از دیرباز کمبود یک فرهنگ تخصصی علوم اقتصادی که مراجعین فارسی زبان علوم مذکور به زبان آلمانی را راهنما بوده و باعث انسجام و هماهنگی بیشتری در بکارگیری اصطلاحات متداول اقتصادی به زبان آلمانی گردد، احساس می‌شد. مضاف بر آن، نیاز مبرم گروه کثیری از دانشجویان و فارغ‌التحصیلان رشته‌های علوم اقتصادی و بازرگانی در کشورهای آلمانی زبان و همچنین مدیران و کارشناسانی که حسب نیاز شغلی با ادبیات اقتصادی به زبان آلمانی در ارتباط می‌باشند مرا بر آن داشت که به رغم انتشار چند واژه‌نامه اقتصادی آلمانی به فارسی طی سالهای اخیر، به دلیل عدم پاسخگویی جامع دستاوردهای این تلاشها به نیاز علمی دانشجویان و کارشناسان این رشته، اقدام به تدوین فرهنگ حاضر نمایم.

هدف غایی و اساسی تدوین فرهنگی که در پیش‌رو دارید آماده‌سازی یکی از ابزارهای لازم برای بهره‌گیری مستقیم دانشجویان و کارشناسان رشته‌های علوم اقتصادی و بازرگانی از کتب و مقالات علمی و مفاهیم وابسته به آن و همچنین نگرستن به علم اقتصاد از دریچهٔ زبان و ادبیات آلمانی است، هرچند که زبان اقتصادی فارسی در این راه از ضعف و کاستی‌های مفرط برخوردار و با پراکندگی متنوعی روبرو می‌باشد. با مراجعه به اصطلاحات به کار گرفته شده در فرهنگ حاضر خواننده می‌تواند به سهولت به این نکته پی ببرد که چه تحولات بنیادی طی چند دههٔ اخیر علم اقتصاد را دربر گرفته و به بیان دیگر اقتصاد به عنوان یک علم یا بهتر بگوییم یک علم اجتماع دچار

تحولات ژرف و گسترده‌ای در سطح جهان و ایران شده است.

در دنیای کنونی، پیشرفت شگرفی که در زمینه‌های مختلف علوم، تکنولوژی و ارتباطات صورت می‌گیرد و در عصری که همبستگی ملل و کشورهای جهان روزبه‌روز رو به افزایش است، برقراری روابط اقتصادی و تجاری با سایر ملتها امری اجتناب‌ناپذیر می‌باشد. در این میان کشورهای آلمانی زبان، بویژه جمهوری فدرال آلمان با نزدیک به دو قرن ارتباط بازرگانی و فرهنگی با کشورمان نقش ارزنده‌ای را در تحولات اقتصادی و صنعتی ایران ایفا نموده و هنوز نیز در میان سایر کشورهای جهان از بالاترین حجم مبادلات بازرگانی و مناسبات فرهنگی با ایران برخوردار می‌باشد.

فرهنگ علوم اقتصادی و آشنایی با واژگان و اصطلاحات آن یکی از ابزارهایی است که به نظر نویسنده می‌تواند در تحکیم این پیوند کارساز و تأثیرگذار واقع گردد. گستره اصلی فرهنگ حاضر عموماً معطوف به علوم اقتصاد در سطح خرد و کلان بوده، لیکن بنا به ارتباط متقابل و تنگاتنگ علوم اقتصادی و اجتماعی با یکدیگر، بسیاری از اصطلاحات و مقولات رشته‌های هم‌پیوند، نظیر بازرگانی، بانکداری، مالی، حسابداری، بورس، بیمه و آمار و ریاضیات نیز به فرهنگ راه یافته و توصیف شده‌اند، چه امروزه جداسازی و تفکیک رشته‌هایی که زمینه از علم اقتصاد دارند، به سختی امکان‌پذیر است.

از سوی دیگر، با توجه به پیشرفت‌ها و تحولات سریع علم اقتصاد و انباشت یافته‌های جدید نباید این استنباط ایجاد گردد که علوم اقتصادی در همین چند واژه یا اصطلاح خلاصه می‌شود. لذا واژه‌ها و اصطلاحات تعریف شده در این فرهنگ صرفاً بخشی از واژه‌ها و اصطلاحات پرشمار علوم اقتصادی است که سعی شده است حتی الامکان با توجه به تجارت شخص نویسنده طی سالهای تحصیلی و شغلی، مهمترین آنها انتخاب و در این مجموعه جمع‌آوری و ارائه شود.

در این گردآوری از منابع آلمانی، فارسی و بعضاً انگلیسی متعددی استفاده شده که فهرست کامل آنها در لیست منابع و مؤاخذ فرهنگ ذکر شده است. در مواردی که برای یک کلمه آلمانی چندین واژه یا معنا مراد بوده، معانی مربوط همگی در مقابل کلمه درج شده است. علاوه بر این، سعی شده است که این فرهنگ نه تنها واژه‌ها و اصطلاحات صرف اقتصادی را دربرگیرد، بلکه با معرفی اقتصاددانان شاخص و سرشناس، سازمانها

و نهادهای ملی و بین‌المللی اقتصادی و تجاری و پاره‌ای از فصلنامه‌های معتبر علمی رشته اقتصاد، از محتوای غنی‌تر و متنوع‌تری برخوردار شود. در این ارتباط حتی الامکان از راهنمایی و نظر اساتید و کارشناسان علوم اقتصاد و سایر علوم وابسته در این زمینه استفاده شده است.

جا دارد به این نکته نیز اشاره نمایم که نویسندگان در حد توان کوشیده است تا این فرهنگ خالی از لغزش باشد، مع‌الوصف با همه دقت و زمانی که طی سالیان متمادی در تدوین آن بکاز رفته است، مسلماً خالی از نقص نبوده و نویسندگان این مجموعه را عاری از خطا نمی‌دانند.

امید است که اساتید معظم و فرهیختگان اهل نظر بر مؤلف منت نهاده، کاستی‌ها، نارساییها و پیشنهادات اصلاحی خود را با مؤلف در میان گذاشته، تا انشاءالله اگر عمری باقی بود، در چاپهای آتی، فرهنگ حاضر با اشتباه کمتر و به صورت کامل‌تری در اختیار علاقه‌مندان قرار گیرد.

در این فرصت وظیفه خود می‌دانم از سرکار خانم مریم شاهسون شهبازی که حروفچینی پرزحمت اولیه اثر را به عهده داشته، سرکار خانم معصومه حیدرزاده که کار اصلی تکمیل حروفچینی و بازمینی فرهنگ را تقبل و با صبر و حوصله‌مندی زیاد به خوبی به پایان رسانیده است و همچنین از مسئولان محترم انتشارات گام‌نو که به چاپ این کتاب همت بسته‌اند، تشکر و سپاسگزاری نمایم.

تهران، تیرماه ۱۳۸۵

بهرام پناهی

درباره مؤلف

بهرام پناهی، رتبه اول امتحانات اعزام دانشجویان به خارج رشته اقتصاد در سال ۱۳۴۳، بعد از اخذ دیپلم متوسطه ابتدا در کالج دانشجویی دانشگاه هایدلبرگ و سپس در دانشکده‌های اقتصاد دانشگاه‌های فرانکفورت و ماربورگ آلمان به تحصیل در رشته اقتصاد پرداخت و در سال ۱۳۵۱ (۱۹۷۲ میلادی) با درجه فوق‌لیسانس و در سال ۱۳۵۳ (۱۹۷۴ میلادی) با درجه دکتری در علوم اقتصادی از دانشگاه ماربورگ فارغ‌التحصیل شد. وی طی این دوره به مدت چهار سال به عنوان آسیستان علمی دانشکده اقتصاد در دانشگاه ماربورگ اشتغال داشته و پس از بازگشت به ایران در کنار فعالیت‌های علمی و شغلی، در تابستان ۱۳۵۷ شمسی در امتحانات مترجمی رسمی زبان آلمانی وزارت دادگستری ایران رتبه نخست را کسب و از آن سال تاکنون به عنوان مترجم رسمی زبان آلمانی در ایران و عضو انجمن مترجمان رسمی در آلمان (BDÜ) کار ترجمه متون تخصصی بیشماری را بویژه در حوزه‌های حقوق و علوم اقتصادی به انجام رسانیده است.

دکتر پناهی در سال ۱۹۷۵ میلادی اقدام به انتشار کتابی به زبان آلمانی تحت عنوان "نفت - حال و آینده ایران" (انتشارات Böhlau کلن و وین) نمود و علاوه بر این طی سالیان اخیر کتاب و مقالات علمی متعددی در خصوص اصول و مبانی نظری و کاربردی حوزه تأمین اجتماعی به زبان فارسی تألیف و از سال ۱۳۷۲ تاکنون معاونت پژوهشی و عضویت شورای علمی یکی از مؤسسات عالی پژوهشی کشور را به عهده دارد.

نیک‌گهر، عبدالحسین؛ فرهنگ علوم اقتصادی، بازرگانی و مالی: انگلیسی، فرانسه، فارسی؛ علمی، صفار، تهران؛ ۱۳۶۹.

هومن، محمد؛ فرهنگ لغات و اصطلاحات اقتصاد اسلامی؛ وزارت برنامه و بودجه، مرکز مدارک اقتصادی - اجتماعی و انتشارات، تهران؛ ۱۳۶۵.